

д. т. н., професор **Вірченко Г. А.**¹,
kpivir@gmail.com, ORCID: 0000-0001-9586-4538

д. т. н., професор **Мартинів В. Л.**²,
arx.martynov@gmail.com, ORCID: 0000-0002-0822-1970

к. т. н. **Терещук М. О.**²,
nikolatereschuk@gmail.com, ORCID: 0000-0002-4444-3677

¹Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
²Київський національний університет будівництва і архітектури

ДО ПИТАННЯ АРХІТЕКТУРНОГО ФОРМОУТВОРЕННЯ ПРАВОСЛАВНИХ ХРАМІВ ЧЕРНІГІВЩИНИ

У наш складний життєвий період, який пов'язаний із війною в Україні, все більше людей звертаються до християнських цінностей. Необхідність належної відбудови зруйнованих православних храмів та зведення нових потребує проведення відповідних прикладних наукових досліджень. Одна з ключових задач при цьому полягає в систематизації й узагальненні історичних архітектурних традицій з метою їхнього збереження та подальшого успішного застосування.

Як об'єкт наукових розвідок Чернігівщину обрано через її провідну роль у становленні нашої держави, зокрема, на засадах християнства. У часи Київської Русі Чернігів був другим містом після столиці, а в XVII-XVIII ст. на території Чернігівщини розташовувалась українська козацька держава Гетьманщина.

В основі зведення багатьох сакральних будівель лежить геометричне формоутворення належних їхніх частин, яке спирається на певні канонічні релігійні правила. Відомо, що під архітектурними стилями розуміють сукупність важливих рис будівель певного історичного часу та географічного розташування, які розкриваються у функціональних, конструкційних і мистецьких особливостях. Перші сприяють досягненню високого рівня задоволення практичних потреб людей. У нашому випадку це стосується здійснення християнських богослужінь, різних обрядів, таких як, хрещення, вінчання тощо. Другі забезпечують необхідну міцність, довговічність, інші технічні характеристики, а треті – реалізують мистецькі властивості. Для православного храму наведені особливості значно ширші і глибші, ніж для звичайної будівлі. Це обумовлено його святим місцем, де люди звертаються до Бога зі своїми молитвами. Саме тому, за давніми традиціями, християни зводять храми, естетично привабливі зовні та внутрішньо. Зазначимо, що тільки комплексне виконання розглянутих вимог забезпечує належну якість

православного храму. Останнє відповідає відомій тріаді «користь, міцність, краса», складові якої поєднує в цілісну систему архітектурне формоутворення, декотрим питанням якого присвячено дану публікацію.

У статті визначено також напрямки практичної реалізації запропонованих ідей шляхом використання сучасних комп'ютерних інформаційних технологій на прикладі автоматизованого структурно-параметричного геометричного моделювання.

Ключові слова: архітектурне формоутворення; геометричне моделювання; комп'ютерні інформаційні технології; православні храми; структурно-параметричний підхід; Чернігівщина.

Постановка проблеми. У нинішній складний час, який пов'язаний із війною в Україні, важливою перспективою є майбутнє відновлення нашої держави. Це стосується також відбудови зруйнованих і зведення нових православних храмів. Акцентоване завдання становить певну історично-релігійну та архітектурно-будівельну проблему, успішне вирішення якої потребує проведення належних наукових досліджень. Одне з ключових питань полягає в систематизації й узагальненні наявних відповідних традицій для їхнього збереження та успішного практичного використання. У даному контексті центральне місце займає формоутворення зазначених будівель. Тому нагальною є задача подальшого підвищення ефективності автоматизованого архітектурного проектування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Працю [1] присвячено національній ідентичності архітектури українських християнських храмів та їхньому новаторству, статтю [2] – канонам церковного будівництва. Документ [3] регламентує здійснення реставраційних, консерваційних і ремонтних робіт на пам'ятках культурної спадщини. Видання [4] комплексно подає особливості архітектурного проектування та проведення реконструкції православних храмів. Публікація [5] наводить основні положення структурно-параметричного геометричного моделювання. Дослідження [6] висвітлює деякі аспекти його комп'ютерної реалізації на прикладі варіантного планування храмів в середовищі Excel-Dynamo-Revit. Структурно-параметричному формоутворенню куполів присвячено роботи [7, 8, 9]. У розглянутих працях показано актуальність і перспективність розвитку проаналізованої тематики.

Цілі та завдання статті полягають у викладенні запропонованого інтегрованого підходу до формоутворення православних християнських храмів, яке спирається на історично-релігійні традиції та сучасні технічні ідеї новаторства. Головною метою є подальше підвищення рівня й ефективності автоматизованого архітектурного проектування. Це пропонується досягти на засадах широкого практичного використання методології комп'ютерного структурно-параметричного геометричного моделювання.

Основна частина. Існує значна кількість літературних джерел, що описують опрацьовану тематику з різноманітних точок зору. Це стосується історичних та релігійних подій, теорії архітектури, аналізу соціальних, економічних і містобудівних аспектів, об'ємно-планувальних, функціональних та інших особливостей православних храмів, проведення їхньої реставрації, реконструкції, зведення нових тощо. Однак усі вказані властивості в багатьох випадках тісно пов'язані з геометрією досліджуваних сакральних будівель. На цьому факті й робиться акцент даною науковою публікацією.

Відомо, що найбільш наочну та ємну інформацію стосовно певного об'єкта забезпечує його графічне зображення. Застосуємо й ми даний прийом для компактного, через обмежений обсяг статті, висвітлення відомостей про православні храми Чернігівщини. Наступні посилання мережі Інтернет дають уявлення про зазначені будівлі: ¹, ², ³ – X-XIII ст.; ⁴ – XIV-XVI ст.; ⁵, ⁶, ⁷, ⁸, ⁹ – XVII-XVIII ст.; ¹⁰, ¹¹, ¹², ¹³, ¹⁴, ¹⁵, ¹⁶, ¹⁷, ¹⁸ – XIX - поч. XX ст.; ¹⁹, ²⁰, ²¹ – кін. XX - поч. XXI ст. Наведений часовий поділ обумовлено історичними подіями. Це стосується проміжків від моменту встановлення християнства на Русі до монголо-татарського нашествия, ліквідації руйнівних наслідків останнього, відновлення української державності, панування російських релігійних традицій, нинішнього відродження православ'я.

Для першого вказаного часового інтервалу притаманний великий вплив Візантії, звідки було запозичене християнство. Однак наявні також і місцеві риси. Типовими ознаками цих будівель є три нави (нефи) з двома або трьома парами стовпів, три напівкруглі або гранчасті апсиди, три або п'ять куполів. У плані храми прямокутні або хрестоподібні.

Другий період в основному характеризувався лише поступовою відбудовою зруйнованих нашествиям монголо-татарської орди храмів.

---

¹ [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Преображенский_собор_\(Чернигов\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Преображенский_собор_(Чернигов).jpg)

² https://uk.wikipedia.org/wiki/Файл:8116_Чернигов_Вид_на_Борисоглебскую_церковь_и_Спасо-Преображенский_собор.jpg

³ https://uk.wikipedia.org/wiki/Файл:2016_Чернигов_Пятницкая_церковь_фото-03.jpg

⁴ https://uk.wikipedia.org/wiki/Файл:Chernigov._Eletsky_Monastery.jpg

⁵ https://uk.wikipedia.org/wiki/Файл:Троїцький_монастир.jpg

⁶ https://uk.wikipedia.org/wiki/Файл:Николаевский_собор_Нежин_2015_Фото_02.jpg

⁷ https://uk.wikipedia.org/wiki/Файл:Густина_Свято-Троїцький_собор.jpg

⁸ https://uk.wikipedia.org/wiki/Файл:St.Catherine_Church_2.jpg

⁹ https://cn.archives.gov.ua/expos/temat/sobor/1_sobor.html

¹⁰ [https://uk.wikipedia.org/wiki/Спасо-Преображенський_собор_\(Новгород-Сіверський\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Спасо-Преображенський_собор_(Новгород-Сіверський))

¹¹ [https://uk.wikipedia.org/wiki/Воскресенська_церква_\(Батурин\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Воскресенська_церква_(Батурин))

¹² [https://uk.wikipedia.org/wiki/Свято-Михайлівська_церква_\(Безуглівка\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Свято-Михайлівська_церква_(Безуглівка))

¹³ <https://travels.in.ua/uk-UA/object/931/voznenska-tserkva>

¹⁴ https://uk.wikipedia.org/wiki/Файл:Трьоханастасіївська_церква_вид_з_водонапорної_вежі,_м._Глухів,_Сумська_обл.jpg

¹⁵ <http://kobyzhcha.arbat.name/hram.htm>

¹⁶ <https://ukrainaincognita.com/antonivka-varvynskyi-raion-chemigivska-oblast-4-2/antonivka-zagublenyi-shedevr-kozatskyi>

¹⁷ <https://landmarks.in.ua/oblast/chernihivska/dyahova>

¹⁸ <https://f.chernihivregion.travel/location/686/W9SU7.jpg>

¹⁹ <https://sobor.com.ua/news/u-chernigovi>

²⁰ <https://uk.wikipedia.org/wiki/Файл:2000XR2.jpg>

²¹ [https://uk.wikipedia.org/wiki/Храм_святого_Миколи_Чудотворця_\(Чернігів\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Храм_святого_Миколи_Чудотворця_(Чернігів))

Особливістю третього вказаного проміжку часу є стрімкий розвиток козацького бароко. Застосовувані при цьому композиційні будівельні засоби поєднували властивості архітектури сусідніх країн, зокрема Речі Посполитої та Московії, з українськими народними традиціями зведення дерев'яних православних храмів.

Для періоду ХІХ – поч. ХХ ст. притаманне використання різних архітектурних стилів, наприклад, класицизму, ампіру, історизму, модерну. Доволі часто також відбувалась їхня інтеграція. Тобто, класицизм включав елементи козацького бароко, провінційний ампір містив місцеві народні традиції, історизм проявлявся у візантійсько-російських формах і т. д. Нерідко зведений в одному стилі храм через виконані перебудови перетворювався у представника іншого архітектурного напрямку.

У зв'язку з гоніннями, здійснюваними радянською владою на церковну діяльність, у той час сакральне християнське будівництво на Чернігівщині практично не відбувалось. Його відродження розпочалося з 90-х років минулого століття.

Подані вище відомості свідчать, що доволі актуальна наступна проблема. Згідно з існуючими православними канонами, з одного боку, обов'язковим є збереження традиційного складу сакральної будівлі у вигляді нартексу (притвору), наосу (середньої частини) з куполом, вівтаря тощо. З іншого, кожний православний храм повинен бути яскравою індивідуальністю. Типові їхні архітектурні проекти забезпечують належну міцність, невисоку вартість та інші необхідні техніко-економічні характеристики, естетичну привабливість тощо. Проте з великим числом повторювань на практиці зникає унікальність зазначених будівель.

Нині, завдяки комп'ютерним інформаційним технологіям, розглянуту проблему можна вирішити використанням, зокрема, структурно-параметричного підходу до архітектурного формоутворення. Ці питання аналізуються далі.

Автоматизоване планування храмів на основі модульно-блочного компонування, яке реалізоване в інтегрованому інформаційному середовищі Excel-Dynamo-Revit, ілюструють рис. 1 ... рис. 5.

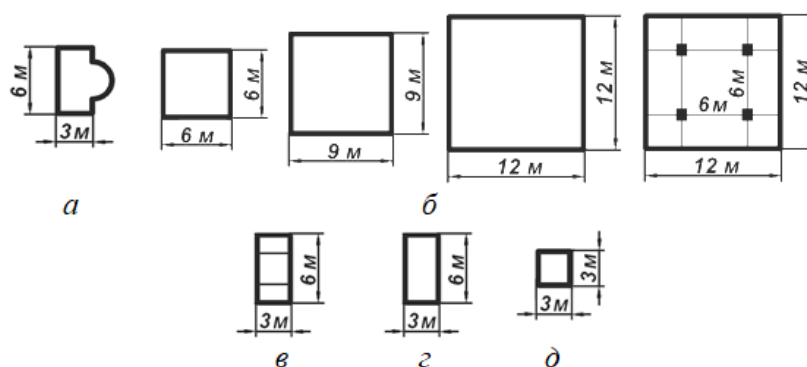

Рис. 1. Типізовані елементи планування храму:
a – вівтар B_1 ; *б* – середня частина C_1, C_2, C_3, C_4 ; *в* – притвор $П_1$;
г – трапезна T ; *д* – паперть $Пп$

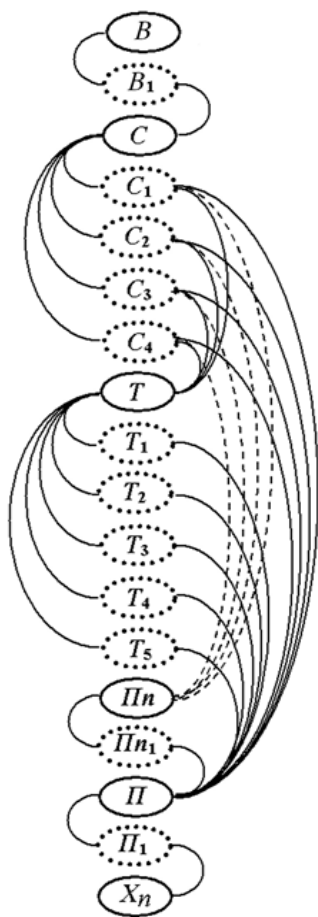

Рис. 2. Структурно-параметрична модель
компонування храму

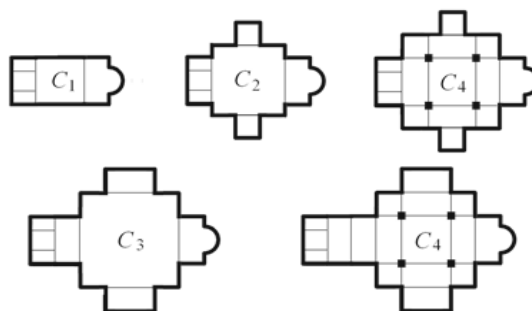

Рис. 3. Різновиди місткості проєктованого храму:
 X_1 50–110 люд., X_6 120–260 люд., X_8 220–460 люд.,
 X_{23} 320–650 люд., X_{28} 340–700 люд.

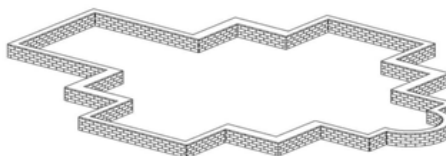

Рис. 4. Варіант X_{23} планування

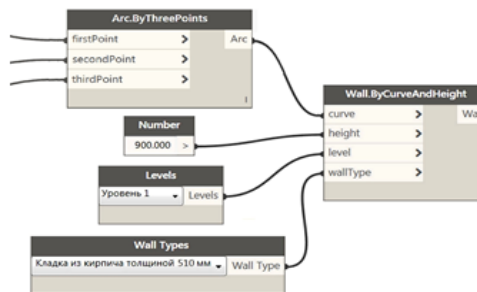

Рис. 5. Фрагмент комп'ютерної програми
для побудови дугових частин стін

Варіантне геометричне моделювання куполів на засадах структурно-параметричного підходу показано на рис. 6 та рис. 7.

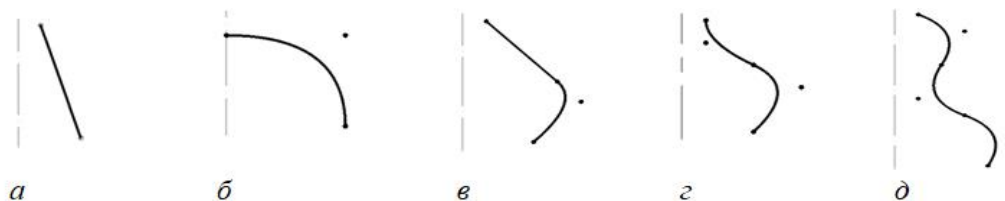

Рис. 6. Деякі варіанти твірного контуру:
 a – конічний; $б$ – яйцеподібний; $в$ – маківка; $г$ – цибульчастий;
 $д$ – грушоподібний

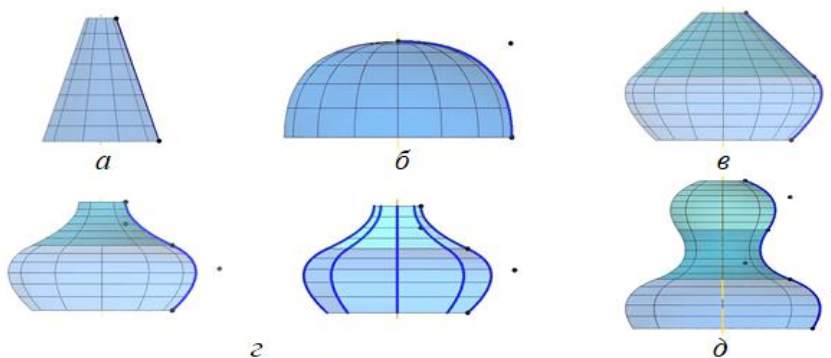

Рис. 7. Поверхні куполів:
 a – конічна; $б$ – яйцеподібна; $в$ – маківка;
 $г$ – цибульчаста гладка та гранчаста; $д$ – грушоподібна

Основою для виконаних комп'ютерних побудов є крива другого порядку у векторній параметричній формі

$$\mathbf{r}(u) = \frac{(1-u)^2 \mathbf{r}_0 + 2w_1 u(1-u) \mathbf{r}_1 + u^2 \mathbf{r}_2}{(1-u)^2 + 2w_1 u(1-u) + u^2}, \quad (1)$$

де $\mathbf{r}_0=(x_0, y_0, z_0)$, $\mathbf{r}_1=(x_1, y_1, z_1)$, $\mathbf{r}_2=(x_2, y_2, z_2)$ – радіус-вектори в декартовій системі координат $Oxyz$ вершин характеристичної ламаної;

$w_1 \geq 0$ – ваговий коефіцієнт вершини $\mathbf{r}_1$;

$u \in [0, 1]$ – параметр.

При цьому використано властивість виразу (1) у залежності від певних значень вагового коефіцієнта w_1 відтворювати відрізок прямої, дугу кола, еліпса, параболи або гіперболи. Також для показаних поверхонь куполів застосовано складений твірний контур TK першого порядку гладкості з числом $N_{TK}=3$ компонентів вигляду (1)

$$TK = (TK_i)_1^{N_{TK}} = (TK_i)_1^3. \quad (2)$$

Варіантне архітектурне проєктування пов'язане не тільки з потребою забезпечення естетичної індивідуальності православних храмів. Істотна також відповідна дефініція оптимальних величин багатьох їхніх техніко-економічних функціональних параметрів. Суперечливість останніх, наприклад, міцності та вартості зведення, витрат на спорудження та експлуатацію тощо, вимагає ретельного здійснення комплексного, тобто багатоаспектного, опрацювання різновидів проєктованих будівель. Це забезпечує обґрунтоване визначення найкращого з них.

З поданих матеріалів бачимо, що загальний вигляд та основні об'ємно-планувальні рішення православних храмів суттєво залежать від обраного архітектурного стилю. Проте їхню індивідуальність значним чином формують також дрібні конструкційні та декоративні елементи. Саме належне варіювання форми, розмірів, положення, кількості, інших властивостей останніх особливо важливе для естетичного сприйняття сакральної будівлі.

Розповсюдженими конструкційно-декоративними елементами православних храмів є багатоманітні двері та вікна. На рис. 8 наведено деякі типові зразки їхньої геометрії.

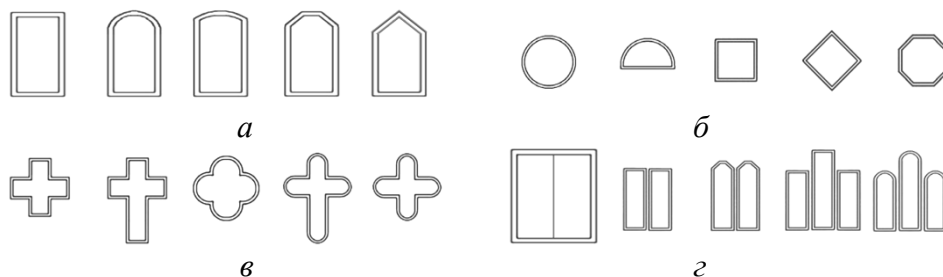

Рис. 8. Дверні та віконні отвори:

a – вікна і двері; *б* – нехрестоподібні вікна; *в* – хрестоподібні вікна;

в – двостулкові двері та подвійні й потрійні вікна

Для автоматизованого варіантного проектування зображених об'єктів може бути використаний проаналізований вище структурно-параметричний підхід до формоутворення куполів і планування православних храмів. Це становить один із напрямків здійснення подальших наукових розвідок. Поєднання з напрацьованими раніш ефективними способами та прийомами геометричного моделювання дозволяє підвищити продуктивність і якість існуючого комп'ютерного архітектурного проектування.

Висновки та перспективи досліджень. У даній публікації на прикладі Чернігівщини обґрунтовано актуальність виконання наукових розробок щодо збереження наявних християнських архітектурних традицій. Було запропоновано інтегрований підхід до формоутворення православних храмів, який спирається на історично-релігійні традиції та сучасні ідеї технічного спрямування. При цьому головна мета полягає в забезпеченні успішної реалізації ремонтно-реставраційних робіт, реконструкції і зведення нових сакральних будівель шляхом широкого застосування комп'ютерних інформаційних технологій. Зокрема, це стосується структурно-параметричного геометричного моделювання як складової архітектурного проектування. Описаний вище підхід сприяє подальшому підвищенню продуктивності та якості автоматизованого формоутворення. У статті також окреслено деякі перспективи щодо проведення відповідних наукових досліджень як у теоретичному, так і практичному плані. На останок зазначимо, що описана на прикладі Чернігівщини комплексна комп'ютерна методика геометричного моделювання може бути поширена на опрацювання сакральних будівель і споруд решти регіонів України, як християнських, так й інших релігійних конфесій.

Література

1. Гнідець Р. Б. Національна ідентичність архітектури українських церков у традиції та новаторстві їх вираження. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Архітектура*. 2015. № 836. С. 168–175.
2. Куцевич В. Канонічна структура побудови православних храмів. *Українська академія мистецтва*. 2021. Вип. 30. С. 5–13.
3. ДБН В.3.2-1-2004. Реставраційні, консерваційні та ремонтні роботи на пам'ятках культурної спадщини. Київ: Держбуд України, 2005. 124 с.
4. Слепцов О. С. Архітектурне проектування і реконструкція православних храмів. Київ: А+С, 2014. 272 с.
5. Ванін В. В., Вірченко Г. А. Визначення та основні положення структурно-параметричного геометричного моделювання. *Геометричне та комп'ютерне моделювання*. 2009. Вип. 23. С. 42–48.

6. *Tereschuk M.* Variant planning of orthodox churches in an integrated computer environment Excel-Dynamo-Revit. *Danish Scientific Journal*. 2020. № 42. Vol. 1. P. 3–7.

7. *Терещук М. О.* Структурно-параметричний спосіб формоутворення куполів православних храмів. *Прикладна геометрія та інженерна графіка*. 2022. Вип. 103. С. 201–208. DOI: 10.32347/0131-579x.2022.103.201-208

8. *Ботвіновська С.І., Ковальов С.М., Золотова А.В.* Формування дискретних каркасів купольних споруд / *Восточно Европейский научный журнал*. Варшава, Польща. Том. 1. № 12(64), 2020. Опубліковано: 2021-03-22. С. 13-17. <https://archive.eesa-journal.com/index.php/eesa/issue/view/9/38>

9. *Терещук М. О.* Структурно-параметричні геометричні моделі поверхонь куполів православних храмів. *Прикладні питання математичного моделювання*. 2022. Вип. 5.1. С. 95–100.

References

1. *Hnidets R. B.* Natsionalna identychnist arkhitektury ukrainskykh tserkov u tradytsii ta novatorstvi yikh vyrazhennia. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhniky"*. *Arkhitectura*. 2015. № 836. S. 168–175. {in Ukrainian}

2. *Kutsevych V.* Kanonichna struktura pobudovy pravoslavnykh khramiv. *Ukrainska akademiia mystetstva*. 2021. Vyp. 30. S. 5–13. {in Ukrainian}

3. DBN V.3.2-1-2004. Restavratsiini, konservatsiini ta remontni roboty na pamiatkakh kulturnoi spadshchyny. Kyiv: Derzhbud Ukrainy, 2005. 124 s. {in Ukrainian}

4. *Slietsov O. S.* Arkhitekturne proektuvannia i rekonstruktsiia pravoslavnykh khramiv. Kyiv: A+S, 2014. 272 s. {in Ukrainian}

5. *Vanin V. V., Virchenko G. A.* Vyznachennia ta osnovni polozhennia strukturno-parametrychnoho heometrychnoho modeliuvannia. *Heometrychne ta kompiuterne modeliuvannia*. 2009. Vyp. 23. S. 42–48. {in Ukrainian}

6. *Tereschuk M.* Variant planning of orthodox churches in an integrated computer environment Excel-Dynamo-Revit. *Danish Scientific Journal*. 2020. № 42. Vol. 1. P. 3–7. {in Russian}

7. *Tereshchuk M. O.* Strukturno-parametrychnyi sposib formoutvorennia kupoliv pravoslavnykh khramiv. *Prykladna heometriia ta inzhenerna hrafika*. 2022. Vyp. 103. S. 201–208. DOI: 10.32347/0131-579x.2022.103.201-208 {in Ukrainian}

8. *Botvinovska S., Kovalov S., Zolotova A.* Formations of discrete frameworks of dome constructions / *East European Scientific Journal*. Warsaw, Poland. Vol. 1. No 12(64), 2020. Published: 2021-03-22. С. 13-18. <https://archive.eesa-journal.com/index.php/eesa/issue/view/9/38>

9. *Tereshchuk M. O.* Strukturno-parametrychni heometrychni modeli poverkhon kupoliv pravoslavnykh khramiv. *Prykladni pytannia matematychnoho modeliuvannia*. 2022. Vyp. 5.1. S. 95–100. {in Ukrainian}

Doctor of Technical Sciences, Professor **Gennadii Virchenko**¹,
kpivir@gmail.com, ORCID: 0000-0001-9586-4538
Doctor of Technical Sciences, Professor **Viacheslav Martynov**²,
arx.martynov@gmail.com, ORCID: 0000-0002-0822-1970
Doctor of Philosophy **Mykola Tereschuk**²,
nikolatereschuk@gmail.com, ORCID: 0000-0002-4444-3677

¹National Technical University of Ukraine
«Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»

²Kyiv National University of Construction and Architecture

ON THE QUESTION OF ARCHITECTURAL SHAPING OF THE ORTHODOX TEMPLES OF CHERNIHIV REGION

More and more people are turning to Christian spiritual values in our difficult life period associated with military operations in Ukraine. The need for proper restoration of destroyed Orthodox temples, their reconstruction and construction of new ones requires appropriate applied research. One of the key tasks is the systematization and generalization of historical architectural traditions with the aim of their preservation and further successful application.

As an object of scientific research the Chernihiv region was chosen due to its leading role in the formation of our state, in particular, on the basis of Christianity. Chernihiv was the second city after the capital during the times of Kyiv Rus. The Cossack state Hetmanshchyna was located on the territory of Chernihiv region in the 17th and 18th centuries.

The construction of many sacred buildings is based on the geometric shaping of their parts, which corresponds to certain canonical religious rules. It is known that architectural styles are understood as a set of important features of buildings of a certain historical time and geographical location, which are revealed in functional, constructional and artistically features. The first contribute to achieving a high level of satisfaction of people's practical needs. In our case, this applies to Christian services, various ceremonies, such as christening, wedding, etc. The second provide the necessary strength, durability, etc., and the third realize aesthetic properties. For an Orthodox temple, these features are much wider and deeper than for an ordinary building. This is due to the fact that it is a holy place where people turn to God with their prayers. That is why, according to ancient traditions, Christians build temples that are aesthetically attractive both externally and internally. We note that only comprehensive fulfillment of the considered requirements ensures a high-quality Orthodox temple. This corresponds to the well-known triad of “usefulness, strength and beauty”, which is united into an integral system by proper architectural shaping, some issues of which are discussed in this publication.

The article also defines the directions for the practical implementation of the proposed ideas through the use of modern computer information technologies on the example of structural-parametric automated geometric modeling.

Key words: architectural shaping; geometric modeling; computer information technologies; Orthodox temples; structural-parametric approach; Chernihiv region.